

dr hab. Monika Wilińska- Tarcholik, prof. AMKP
Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego
w Krakowie

Kraków, 10 maja 2024 r.

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym dr Moniki Aleksandry Quinn w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne

Zleceniodawca recenzji

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie.

W piśmie z dnia 12 lutego 2024 roku, sygnowanym przez Przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej UMFC, prof. dra hab. Pawła Łukaszewskiego, przekazana została informacja o powierzeniu mi decyzją Rady Doskonałości Naukowej funkcji recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego pani dr Monice Aleksandrze Quinn, w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne.

Postępowanie prowadzone jest na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574 z późn.zm.)

Podstawą sporządzenia recenzji była stosowna dokumentacja przekazana w formie plików zapisanych na pamięci USB oraz dzieła artystyczne w postaci płyty CD (wskazane przez dr Monikę Quinn).

Podstawowe dane o Kandydatce

Dr Monika Quinn pochodzi z rodziny o muzycznych tradycjach. Swoją edukację rozpoczęła w warszawskich szkołach: Państwowej Podstawowej Szkole Muzycznej I st. im. Emila Młynarskiego oraz w Państwowym Liceum Muzycznym im. Zenona Brzewskiego, pracując pod kierunkiem prof. Teresy Manasterskiej. W tym okresie Habilitantka była dwukrotnie stypendystką Krajowego Funduszu na rzecz dzieci (2000/2001 oraz 2001/2002). Uzyskała też w 2000 roku Stypendium artystyczne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz nagrody na konkursach w Narwie w Estonii, EPTA w Krakowie, Carlet w Hiszpanii i Rzymie.

W 2002 roku dr Monika Quinn rozpoczęła studia w Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie fortepianu prof. Kazimierza Gierzoda oraz prof. Anny Jastrzębskiej-Quinn. Habilitantka opisuje ten czas jako okres intensywnego życia konkursowego

i koncertowego, zwieńczony w 2005 roku udziałem w XV Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina w Warszawie.

Jako stypendystka programu Socrates- Erasmus w 2006 roku dr Monika Quinn doskonaliła swoje umiejętności w Universität für Musik und darstellende Kunst Wien, w klasie prof. Anny Pfeifer. W okresie studiów brała też udział w wielu kursach mistrzowskich, pracując pod kierunkiem m.in. R. Buchbindera, A. Jasińskiego, W. Nosiny, Sz. Esztényiego, B. Ringeissena i W. Wojtala.

W czerwcu 2007 roku Habilitantka ukończyła z wyróżnieniem studia magisterskie na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie, z którym związana jest zawodowo do dnia dzisiejszego. Ścieżkę awansu zawodowego rozpoczęła w 2009 roku od pracy na podstawie umów cywilnych, poprzez stanowisko asystenta do stanowiska adiunkta.

W 2007 roku dr Monika Quinn zatrudniona została w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych w Warszawie (praca w OSM II st. Im. M. Sawy i OSM II st. im. Z. Brzewskiego), w którym uzyskała kolejne stopnie awansu zawodowego, zakończonego w 2023 roku stopniem nauczyciela dyplomowanego.

W 2017 roku Habilitantka ukończyła roczne Podyplomowe Studia *Menedżer Muzyki* (UMFC).

W 2018 roku uzyskała stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka, nadany uchwałą Rady Wydziału Fortepianu, Klawesynu i Organów Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej pt.: *Ballada w romantycznej muzyce fortepianowej – powstanie, forma, odniesienia literackie, interpretacja – na przykładzie wybranych utworów: Ballady g-moll op. 23 F. Chopina, Ballady h-moll F. Liszta, IV Ballad op.10 J. Brahmsa, Ballady g-moll op.24 E. Griega oraz Ballady g-moll op.18 J. Zarębskiego.*

W latach 2018-2021 Habilitantka odbyła trzyletnie studia i uzyskała dyplom w specjalności Fizjologia Muzyki w szwajcarskiej Zürcher Hochschule der Künste.

Ocena dzieła artystycznego

Jako dzieło artystyczne podlegające ocenie w toku postępowania habilitacyjnego dr Monika Quinn wskazała płytę CD:

À Kalergis. Antologia muzycznych dedykacji dla Marii Kalergis

Płyta ukazała się nakładem Chopin University Press, UMFC CD 171/2023.

Nagranie zrealizowano w grudniu 2021 roku w Sali Koncertowej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina.

Za realizację nagrania, montaż oraz mastering odpowiadała Katarzyna Rakowiecka- Rojsza.

Na płycie CD Habilitantka zarejestrowała dwanaście utworów (w tym dwa cykle mazurków) na fortepian solo, przedstawionych w następującej kolejności:

- 1 Theodor Kullak – I Lombardi. Opéra di Verdi. Fantaisie paraphrase pour le piano
- 2 Carl Tausig – Impromptu f-moll pour le piano op. 1a
- 3 Ferenc Liszt – Élegie As-dur S196

- 4-7 Józef Nowakowski - Quatre Mazurkas pour le piano op. 26
- 8 Józef Nowakowski – Ballade Es-dur pour le piano op. 34
- 9-11 Kazimierz Lubomirski – Trois Mazurkas op. 10
- 12 Alexandre Dreychock – Les Adieux de Varsovie, Impromptu pour le pianoforte op.15

Całkowity czas albumu wynosi 67'03"

Na wstępie chciałabym podkreślić myśl przewodnią przedstawionego albumu. Postać Marii Kalergis- uczennicy Fryderyka Chopina, muzy poetów i muzyków, słynnej mecenaszki sztuki, frapuje po dziś dzień i warta jest poświęcenia czasu na pogłębione badania naukowe. W tym kontekście zamysł płyty CD, na której zebrane zostały kompozycje dedykowane Marii Kalergis, postrzegam jako ważny stopień w realizacji wspomnianych badań. Sama Habilitantka w swoim Autoreferacie podkreśla: „Celem moich działań było przypomnienie fascynującej osobowości Marii Kalergis – wielkiej damy epoki romantyzmu oraz upamiętnienie jej zasług i dokonań, a zarazem utrwalenie pamięci o wybitnych, a czasem zapomnianych pianistach i kompozytorach XIX-wieku. Na płycie zostały zebrane utwory tych, którzy związani byli z polską kulturą, legitymowali się polskim rodowodem lub przyjaźnili się z Polakami”.

Płyty wysłuchałam kilkakrotnie z ogromną przyjemnością i szczerym zainteresowaniem. Antologia muzycznych dedykacji dla Marii Kalergis prezentuje różne sylwetki kompozytorów, odmienne style kompozytorskie i szerokie spektrum artystycznych środków wyrazu. Chciałabym wyrazić moje uznanie dla Habilitantki za sprostanie tak zróżnicowanym wymaganiom, zwłaszcza biorąc pod uwagę krótki, zaledwie miesięczny okres rejestracji utworów. Oczywiście, jak w przypadku większości słuchanych płyt, nasze własne wizje artystyczne różnią się w mniejszym lub większym stopniu od koncepcji prezentowanej na płycie, jednakże piękno muzyki tkwi w jej różnorodności, a osobiste odczucia artysty są jego niezbywalnym prawem.

Utworem, którego interpretacja wywołała moje szczególne uznanie jest prezentowana zaraz na początku płyty Fantazja- Parafraza op. 9 Theodora Kullaka. Dzieło słynnego założyciela Neue Akademie der Tonkunst w Berlinie, będące parafrazą opery Verdiego *Lombardczycy na pierwszej krucjacie*, posiada wirtuozowski charakter i wyraźny rys dramatyczny. Habilitantka w swoim Autoreferacie tak formułuje problemy wykonawcze: „Pod względem wyrazowym, utwór wymaga od wykonawcy wyczucia stylu, w którym operowe *bel canto* przenika duch improwizatorski oraz blask i wirtuozeria na miarę „wielkiej pianistyki”. Dr Monika Quinn znakomicie oddała zróżnicowanie klimatu poszczególnych scen operowych oraz unikalną

kolorystykę brzmienia orkiestry. Na podkreślenie zasługuje dramaturgia gry, niezwykle świadomie kształtowana narracja oraz wieloplanowość przeplatających się linii melodycznych, będących odwzorowaniem konkretnych instrumentów orkiestrowych.

Prezentowane jako druga pozycja na płycie Impromptu f-moll Karola Tausiga nie wzbudza we mnie tak głębokiego rezonansu jak interpretacja Fantazji- Parafrazy Kullaka. Początek utworu chciałabym usłyszeć dużo bardziej nostalgicznie i miękko. Co ciekawe, w drugiej połowie utworu dr Monika Quinn interpretuje początkowy temat pięknie i nostalgicznie. W odniesieniu do znakomitego zróżnicowania planów w Fantazji Kullaka, na minus odnotowuję też narzucający się niekiedy akompaniament, który w pewnym stopniu zaburza balans z pięknie prowadzoną linią melodyczną. Wymienione mankamenty nie przysłaniają jednak takich atutów interpretacji Habilitantki jak znakomite dramaturgicznie kulminacje, piękne cieniowanie fraz, stopniowanie napięcia w prowadzeniu nut pedałowych oraz przemyślane i świetnie zrealizowane subita.

Elegia Ferenc Liszta napisana została na wieść o śmierci Marii Kalergis. W odniesieniu do konwencji płyty jest utworem wyjątkowym, dalekim od salonowego wdzięku pozostałych kompozycji. Dr Monika Quinn w głęboko osobisty sposób interpretuje opowieść o życiu, śmierci i poczuciu straty. Prezentuje świetliste, wysublimowane piana, zawieszenia fraz, podkreśla zaskakujące połączenia harmoniczne, znakomicie operuje czasem i przestrzenią w utworze.

Mazurki op. 26 Józefa Nowakowskiego są cyklem inspirowanym wyraźnie chopinowskimi mazurkami. W interpretacji podobał mi się mazurek trzeci, zachwycający wysmakowanym początkiem i zwiewnymi ornamentacjami oraz czwarty, łączący w sobie finezyjność ze zdecydowanym charakterem kulminacji. Nie przekonał mnie natomiast zdystansowany mazurek pierwszy, w którym salonowa konwencja wzięła górę nad ludową zadzierzystością oraz mazurek drugi, który w moim odczuciu powinien emanować w dużo większym stopniu tęsknotą i melancholią.

Kolejnym zaprezentowanym na płycie utworem jest rapsodyczna Ballada Es-dur op. 34 Józefa Nowakowskiego, wykonana w urokliwym, salonowym, chociaż nie pozbawionym dramaturgicznego napięcia charakterze.

Mazurki księcia Kazimierza Lubomirskiego nie należą w mojej ocenie do kompozycji szczególnie udanych. Interpretacja dr Moniki Quinn eksponuje w nich jednak co ciekawsze artykulacyjnie motywy i podkreśla polski w wyrazie charakter prezentowanego cyklu.

Płytę wieńczy wykonane z finezyjnym wdziękiem Impromptu op.15 Alexandra Dreyschocka zatytułowane Les Adieux de Varsovie. W moim bardzo osobistym odczuciu układ kompozycji na płycie jest znakomicie dobrany. Wirtuozowska parafraza Kullaka niczym operowa uwertura zaprasza nas do zapoznania się z mozaiką wykonywanych utworów, a delikatne Les Adieux de Varsovie Dreyschocka w subtelny sposób żegna nas z postacią bohaterki antologii.

Płyta À Kalergis, wskazana przez dr Monikę Quinn jako dzieło artystyczne podlegające ocenie w toku postępowania habilitacyjnego, ukazuje w pełni zalety pianistyki Habilitantki. Na szczególne podkreślenie zasługuje świetne poczucie czasu, połączone z umiejętnością

utrzymania napięcia oraz piękne brzmienie instrumentu w każdym rejestrze. Do kolejnych walorów zaliczyłabym również szeroki zakres stosowanej dynamiki oraz swobodę w jej kształtowaniu na krótkich odcinkach, finezyjne arpeggia z wysublimowanymi górnymi nutami i piękne cieniowanie fraz w małej dynamice. Koncepcja artystyczna Habilitantki jest jasna i klarowna, nie zawsze zgodna z moimi odczuciami, ale konsekwentna. Przedstawione dzieło artystyczne jest prezentacją satysfakcjonującą, spójną pod względem muzycznym i przedstawia dr Monikę Quinn jako dojrzałą i kreatywną Artystkę.

Ocena dorobku artystycznego

Dorobek koncertowy dr Moniki Quinn nie jest obszerny. Habilitantka podaje w wykazie działalności artystycznej zaledwie dwanaście koncertów. Wykaz został jednak błędnie sporządzony, ponieważ pięć koncertów z roku 2019 zostało przez Kandydatkę zaszeregowanych omyłkowo do działalności koncertowej przed uzyskaniem stopnia doktora sztuki. Po uwzględnieniu błędu i prawidłowym zaszeregowaniu koncertów, dr Monika Quinn legitymuje się siedemnastoma koncertami, co w porównaniu do rangi i liczby stu dwudziestu siedmiu koncertów zagranych w okresie przed uzyskaniem stopnia doktora sztuki, jest znaczącym spadkiem aktywności koncertowej. Należy oczywiście uwzględnić okres pandemii i szereg związanych z nią obostrzeń, w trakcie których wiele instytucji kulturalnych znacząco ograniczyło swoją działalność, a późniejsze ożywienie na rynku muzycznym następowało powoli. Myślę też, że uwaga Habilitantki skupiona była w okresie 2018-2021 na realizacji wymagających studiów w Zurychu ze specjalności Fizjologia Muzyki. Niemniej jednak żałuję, że osoba o takim potencjale artystycznym i umiejętnościach pianistycznych nie jest aktywniejsza na estradzie.

Wśród wymienionych przez dr Monikę Quinn koncertów, na szczególną uwagę zasługuje koncert kameralny z 2021 roku „W 140 rocznicę urodzin Beli Bartoka” w wykonaniu Gabryś&Quinn Piano Duo, który odbył się w ramach prestiżowego cyklu koncertów *Środa na Okólniku*. Moją uwagę zwrócił też udział w koncercie specjalnym Polskiego Radia Chopin z okazji 150. Rocznicy śmierci Stanisława Moniuszki w Studiu Polskiego Radia im. Agnieszki Osieckiej.

Wśród koncertów w roku 2019 miały miejsce dwa prawykonania: polskie prawykonanie Toccaty für zwei Klaviere Antona Heillera (Gabryś&Quinn Piano Duo, Sala Koncertowa UMFC) oraz prawykonanie Mazurka nr 4 Ignacego Zalewskiego (Sala Koncertowa UMFC).

Zauważalna w ostatnich latach działalności koncertowej aktywność w zakresie wykonawstwa muzyki kameralnej związana jest z nawiązaniem przez Habilitantkę współpracy muzycznej z dr hab. Marią Gabryś- Heyke, prof. UMFC. Współpraca ta zaowocowała nie tylko koncertami, ale też wydaną płytą CD MONIUSZKO FOR 4 HANDS (wyd. Chopin University Press, 2019-premiera digitalna/2020). Płyta zawiera komplet dzieł wszystkich Stanisława Moniuszki na fortepian na 4 ręce i stanowi znaczący wkład w popularyzację polskiej muzyki kameralnej. Miałam okazję wysłuchać płyty rok po jej premierze i wspominam ją z dużym uznaniem.

Na pełny dorobek fonograficzny dr Moniki Quinn składają się 4 płyty, z czego dwie ukazały się po otrzymaniu stopnia doktora sztuki- CD *Moniuszko for 4 hands* oraz CD *À KALERGIS*, wskazana w staraniach habilitacyjnych jako oryginalne osiągnięcie artystyczne. Biorąc pod uwagę zaledwie sześćoletni okres dzielący uzyskanie stopnia doktora od rozpoczęcia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego uznaję ilość, a szczególnie jakość wydanych płyt jako zdecydowanie satysfakcjonującą.

Ocena działalności naukowej i dydaktycznej

Działalność naukowa dr Moniki Quinn obejmuje udział w konferencjach, funkcję eksperta muzycznego w projekcie badawczym, recenzję prasową koncertu, autorstwo artykułu oraz publikację naukową.

W 2019 roku Habilitantka w swoim wystąpieniu panelowym w trakcie ogólnopolskiej konferencji naukowo-artystycznej *Moniuszko na nowo odczytany* (UMFC) poruszyła temat transkrypcji i opracowań utworów własnych Moniuszki na fortepian na 4 ręce.

W 2020 roku wygłosiła prelekcję *Fizjologia muzyki w służbie profesjonalnego kształcenia pianistycznego* w trakcie konferencji Naukowo-Metodyczna Teoria Muzyki w praktyce. Melodyjnie- Harmonijnie (Wydział Edukacji Muzycznej Akademii Sztuki w Szczecinie).

W 2020 roku dr Monika Quinn złożyła do wydawnictwa Chopin University Press autorską publikację „W poszukiwaniu idiomu balladowości. Studium nad Balladą g-moll op.23 F. Chopina”. Publikacja ukaże się w części naukowej kolejnego tomu pisma *Musica Intellectualis*.

W 2022 roku w serii wydawniczej CEA *Szkoła Artystyczna* ukazał się artykuł dr Moniki Quinn „Zarządzanie czasem w pracy codziennej muzyka”.

W tym samym roku w magazynie Jazz Forum Habilitantka zamieściła recenzję z Gali Inauguracyjnej 31 Festiwalu Mozartowskiego.

W 2022 roku Habilitantka pełniła funkcję eksperta muzycznego w naukowym projekcie badawczym „Music performance anxiety from challenge and threat perspective: psychophysiological and performance outcomes” organizowanym przez UNISANTÉ Centre universitaire de médecine generale et santé publique Lausanne w Szwajcarii.

W zakresie akademickiej działalności dydaktycznej dr Monika Quinn jest pedagogiem współprowadzącym w klasie prof. Anny Jastrzębskiej- Quinn. Od momentu uzyskania stanowiska adiunkta Habilitantka współpracowała z ośmioma osobami na poziomie studiów licencjackich, jedenastoma na poziomie studiów magisterskich i trójką studentów w ramach programu Erasmus. Jedna ze współprowadzonych studentek studiów magisterskich dwukrotnie uzyskała nagrodę (Stypendium Fulbrighta oraz II nagrodę na konkursie w Rzymie).

Habilitantka trzykrotnie pełniła funkcję promotora prac licencjackich i pięciokrotnie ich recenzenta.

Dr Monika Quinn jest też cenionym nauczycielem ZPSM nr 1 w Warszawie. Jej uczniowie zdobyli w sumie trzynaście nagród na polskich i zagranicznych konkursach muzycznych. W uznaniu pracy dydaktycznej Habilitantka trzykrotnie otrzymała od dyrekcji ZPSM nr 1 w Warszawie Nagrodę Indywidualną za wzorową pracę pedagogiczną i osiągnięcia artystyczne. W 2022 roku została też uhonorowana Medalem Komisji Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania.

Dr Monika Quinn udziela się również jako wykładowczyni kursów i warsztatów, zarówno w roli pianistki jak i przygotowania fizycznego i mentalnego do występów oraz zajęć indywidualnych z fizjologii muzyki.

W swoim Autoreferacie Habilitantka w piękny sposób nakreśliła swoje dydaktyczne credo: „Rozwijanie wrażliwości na piękno w sztuce, kształtowanie potrzeby i umiejętności wyrażania emocji poprzez dźwięk, to w mojej ocenie jedne z najważniejszych i najbardziej twórczych aspektów pracy pedagogicznej”.

Działalność organizacyjna oraz jako fizjologa muzyki

W ostatnich latach dr Monika Quinn aktywnie uczestniczyła w życiu macierzystej uczelni. W latach 2018/2019 była członkiem Rady Wydziału Fortepianu, Klawesynu i Organów UMFC, następnie 2019-2021 członkiem Rady Wydziału Instrumentalnego. Funkcję tę pełniła też w latach 2015-2018.

W roku akademickim 2019/2020 Habilitantka pełniła funkcję opiekuna Koła Naukowego Pianistów UMFC. Kilkukrotnie sprawowała też opiekę artystyczną i organizacyjną nad koncertami Katedry Fortepianu UMFC, zajmowała się stroną internetową Katedry Fortepianu oraz promocją jej działań na portalu społecznościowym Facebook.

Na absolutne wyróżnienie zasługuje wykształcenie zdobyte przez dr Monikę Quinn w zakresie fizjologii muzyki. Ukończone trzyletnie studia i dyplom zdobyty na prestiżowej Zürcher Hochschule der Künste w Szwajcarii pozwala Habilitantce w pełni profesjonalnie pomagać w sposób teoretyczny i praktyczny uczniom, studentom i czynnym muzykom. Trudno jest przecenić wiedzę w tym zakresie. Przez całe dziesięciolecie, kształcenie muzyka w Polsce pozbawione było jakiegokolwiek zaplecza wspomagającego. Nawet, kiedy normą stała się obecność fizjologa i psychologa w sporcie, w dziedzinie muzyki odczuwalny był brak ludzi potrafiących w profesjonalny sposób wspomóc kształtującą się postawę gry i osobowość młodego człowieka. Obecność fizjologa czy psychologa, który jest równocześnie czynnym muzykiem, znającym tajniki i specyfikę gry na instrumencie, jest szczególnie wartościowa. Zdobytą wiedzę dr Monika Quinn dzieli się w trakcie warsztatów, konferencji, zajęć akademickich i konsultacji indywidualnych.

Konkluzja

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że dr Monika Quinn realizuje swoje artystyczne powołanie w sposób wykraczający poza przeciętność. Pomimo pewnych zastrzeżeń do przedstawionej działalności koncertowej, z uznaniem przyjmuję zarówno dzieło artystyczne, jak i szerokie spektrum działalności Habilitantki jako pedagoga, naukowca, organizatora oraz dyplomowanego fizjologa muzyki.

Niniejszym stwierdzam, że dorobek dr Moniki Quinn spełnia wymagania ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz.574 z późn. zm.).

dr hab. Monika Wilińska-Tarcholik, prof. AMKP

